

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Et Vindiciae B. Richezae Comitissae Palatinae Rheni Reginae Poloniarum

Gelenius, Aegidius

Coloniae Agrippinae, 1649

Caput Decimumquartum. Testimonia De Beatitate Richezae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9541

duravit, pace sequenti finit; nam cum ob prædium quod RICHEZA Regina in Clotteno habuerat, & Ecclesia qua in Bravilie in honore S. Nicolai fundata est, tradiderat, sed Dominus ac prædecessor noster Anno Archiepiscopi ad præfatam S. Maria Basilicam, postea contulerat, ex utrisque querimoniarum, crebrius infestarentur, molestis prudenti priorum, ac familiarium nostrorum consilio, nec non triusque congregationis precatam deuoto, ac assensu voluntario, deliberauimus, quatenus præfati monachi Clotteno absque iniuria contradictionis retinerent, & Canonice S. Maria bona qua in Bocklebach habuerant & Reigemage dimidiam arripennam, & mansum, quinq; solidos persoluentem, & in Euredale 18. Sols. & in Eitgrische vniuersa qua prius habuerant, tam in agris, quam in aruis in vineis ac mancipijs, omnibusque prorsus appenditijs, nec non in Sigentell 4. arripennas redderent, vnde auctoritate patris, & filij, & Spiritus S. sub interpositione perpetui anathematis, & diuine ultionis animaduersione præcipimus, asserimus, quatenus hæc Pontificalis nostre sententia decreta, perenniter statuta, inuiolatag; obseruentur tenacimemoria. Si quis ergo ausu temerario, huius nostri decreti, instinctu diabolico, corruptor violētus, existere molitus fuerit seu præsumpserit, perpetuam anathematis execratione se exauctoratum intelligat, & aeterna damnationis incendia, nisi respiscendo infesti sceleris machinameta correxerit, nequaquam euadat. Vt autem totius contradictionis, etiam benignitatis plenam stipulatione extirparemus offendicula, hanc paginam priuilegij inde conscribi, proprijsque sigilli impressione insigniri mandauimus. Testes quoque procurauimus adhibere, quorum hæc sunt nomina: Ioannes Spirēsis Episcopus, Hermannus Præpositus S. Petri, Gerhard Decanus, Arnold Præpositus, Rudbert Præpositus, Johann Præpositus, Diederich Præpositus, Hezil Præpositus, Volfhelm Abbas, Hermanus Abbas, Isaac Abbas, Hartman Abbas: Laici Steph. Comes Gerhardt in Hochstade / Arnold: Præfectus vrbis, Adelbrech de Saffenberge / Adolff de Monte, Adelbert de Duna, Suitger ministerialis Linest, Sigeboldt, Reginald, Ottvvin, Arnold, Meginzhe, Tizelin. Facta sunt hæc in Colonia Anno Dominice Incarnationis Millesimo nonagesimo Indictione 13.

Caput Decimumquartum.

TESTIMONIA DE BEATITATE RICHEZÆ.

Colophonē operi addant haud pauca de B. Richezæ sanctitate te- Vita S.
 Cestimonia, atque monumēta à maioribus nostris accepta Cōradus im- Wolphel-
 primis Monachus Bravil in vita B. Wolfhelmi, quā circa ann. 1094. mi de B. Ri-
 scripsit ita loquitur; Dñā Richezā cuius Genitores Bravil à Fūdamentis extru- cheza.
 xerunt cōnobiū, Fidei ac deuotionis eorum emulatrix existens, terrenarū possessio-
 num suarum, Ecclesiis Dei fecit heredes, vt regni celestis ipsa compos effici mereretur.
 & hæc

martyrologium Mola- & hares Deinde martyrologiū Vsuardi, ex additione Ioannis Molari,
 ni de B. Ri- 13. Cal. April. die 20. Martij, de eadē inquit, Colonia ad Gradus obitus Rixa
 cheza. Regina, neptis S. Annonis Episcopi, cuius nō canonizata corpus patet in magnis festis.
 Cratepo- Cū quo conspirat & Petrus Cratepolius, ex ordine S. Francisci Minor.
 lius ~~de B.~~ Rixa, inquit, Regina . . . . . consanguinea S. Annonis Episcopi: Colon. Colonia
~~de B.~~ ad Gradus Mariae requiescit. De cuius Canonizatione non constat; Illud tamen
 Richezâ. obseruandū est, labi hic nonnihil Cratepolium, dum in catalogo San-
 ctorum tradit, illā Vngariæ fuisse Reginam; atq; peius hallu- inatur in
 annalibus, vbi agit de S. Annonis morte. Item in Hermanno III. S. An-
 Sacrarium nonis Successore, vult eam vxorem, fuisse Lotharij Augusti, & Her-
 Agrippinē- manni III. sororem, cum Hermanni II. soror fuerit, ac ante Herman-
 se de B. Ri- num III. tempore B. Annonis sit defuncta. Deniq; prioribus familia
 cheza. traduntur, in Sacratio Agrippinensi folio 75. his verbis.
 NouusCa- In septima collegiata Ecclesia, ad Gradus B. M. V. ante chorū, in eleuato
 talogus SS. Mausoleo, sepulta iacet Dña Rixa Regina . . . . . S. Annonis Episcopi Colon. neptis,
 de B. Rich. matrona Deo & hominib dilecta, cuius, nō canonizata corpus, patet in magnis festis.
 Philippus Ferrarius Alexandrinus, ordinis seruorum B. M. V. in nouo
 Monumen Catalogo Sanctorum, qui in Romano martyrologio non habentur
 ta in testi- hæc tradit: 13. Cal. April. Colon. Agripp. B. Rixa Regina.
 moniū san- Prioribus testimonijs, nonnulla placet à maiorib nostris excitata
 ctitatis B. subijcere monumēta, ex quibus colligamus, quā ipsi maiores nostri, de
 Richezâ. B. Richezâ sanctitate posteritati reliquerint existimationē. Principem
 inter ea omnia locū obtinet Mausoleū, in quo sacre ipsius exuuiæ sunt
 reconditæ à B. Annone Archiepisc. in media ad B. M. V. Gradus Co-
 loniæ Ecclesiâ, ædificatū: Quadratum illud è saxo Drachensfeltzico ela-
 boratū, 4. pedum altitudine è terrâ assurgit, ac 7. pedes longū, latumq;
 duos, ferreis circumdatur clatris: Ad quatuor angulos totidem ænea
 candelabra eminent, Laterum porro intercolumnia duodecim co-
 ronant Apostoli pictoris manu expressi. In frontispicio orientali
 B. Richeza nostra Regina Polonorū & frater illius
 Hermannus pius Archiepiscopus Coloni-
 ensis, radijs circumfusi Diuinis, conspiciuntur; ac demum in
 facie vltima, & auersa, occidentē versus, angelica ad Deiparā saluatio
 exprimitur. Ipse sarcophagus duobus clauditur opericulis, altero fer-
 reo, altero quercino, vtriusq; tamen perforato ore, ad excipiendā Pio-
 rum

rū hominum stipē. In solemnib. olim ferijs ligneū amovebatur oper-
culū, estq; id, quod Auctores supra citati dixere, *corpus patere in magnis*
festis. Et licet hodie non ostendatur, ego tamen anno supra 1633.
cū ad historiæ veteris notitiā, curiosius, sacra Colon. monumenta per-
lustrarē, obtinui; vt sepulchrum B Richez Reg. Pol. 12. Apr die, in Ec-
clesia B. M. V. ad Gradus, præsentib. R. mo D. Ottone Gereone, Archi-
pisc. Cyrenensi, Ecclesiæ Decano, & Io: Nevvman, ac Ioann. Richart.
Canonicis, aperiretur, quo mihi liceret ossa sacra accuratius scrutari.
Deprehendi ergo, ea sine ordine dispersa, ac gossipio inuoluta, tege-
bantur ipsa stragulo serico, sicut & bysso vestiebatur tūba lignea, mar-
moreo inclusa Mausolæo: Caput reticulo aureo astrictum, incumben-
bat puluinari, sub quo latebat plumbea lamina, cui insculptum erat,
quod supra retuli Epitaphium: Caput deniq; pretioso ornabatur dia-
demate sex fibulis astricto, in quibus multa sane arte, quæ hic exhi-
beo insignia repræsentantur.

Plumbeū
epitaph. B
Richez.

Corona B.
Richez.

Alte-

Monumen-
tum in ho-
notem B.
Richezæ
prope eius
sepulchrū.

Alterum B. Richezæ monumentū, in eadem ad Gradus Basilicā, haud procul ab ipsius tumulo, columnæ appictū, priora repræsentat antiquo opere insignia, inter quæ duæ exiguæ circumplexæ toreumate imagines, quarum vna Episcopi, altera B. Richezæ, vtriusque caput radij circumfulgent, cyclades, quas pluuias dicimus, quadris iunguntur pectoralibus. Et quidem pectorale Sanctæ nostræ, sicut & liber, quem manu exhibet, præter mediam aquilam, Palatinorum Comitum exhibet Leonem, cum hac inscriptione RICHEZA REGINA. Episcopi autem imago, qui repræsentet Hermannum Pium Archiepiscopum Colonienf. B. Richezæ fratrem Germanum, nullus ambigo, cum in illius pectoralis medio, insigne Diœceseos Colonienf. nigra nimirum Crux, vna cum Leonculo contineatur, sicut & infra pedes Leo expressus.

Tertium

Tertium in eadem Basilica monumentum reperi Sanctæ nostræ statutum esse in fenestris Chori, ubi inter duos Collegij illius tutelares, nimirum inter SS. Annonem & Agilolphum Coloniensium Archiepiscopos, media collocatur Richeza, cum hac inscriptione:

S A N C T A R I C H E Z A.

Similia inuenire licet in aliis quoque templis, atque imprimis Bravvilerensi & Clottenfi ad Mosellam, aliisque in locis, ad quæ olim B. Richeza sua bona agcessit.

Quod autem in Clottenfibus picturis tres enses sub pedibus B. Richezæ exprimantur, sit ad significandum gladij vsum in tribus territoriis ab ipsa concessum.

F I N I S.

Ne, beneuole Lector, sequentes pagellæ vacent, subijcio quædam ex Archiuus Epitaphia.

E P I T A P H I V M

B Ezzonis Palatini Comitis ex archiuo Bruuilerensi.

Nomen Erenfridi tribuat super æthera scribi,

Nomine pro cuius, structa stat ista domus.

Ad quod eum factum coniunx carissima tractum

Flexit, & hac obiit, liquit & hic subit,

Cuius secundi dederint cum pignora lumbi,

Subtraxit natis, quod daret hic Monachis.

Quem sub bis senis Gemini misere Kalendis,

Qua fouet ille domo, qui Deus est & homo.

21. Maij.

Notatio.

Cum B. Erenfridus obierit die 20. Iunij in Salefeld, dies 21. Maij, quem Epitaphium insinuat, erit translationis in Bravviler. Vel Vice Versa.

E P I T A P H I V M

B. Mathildis Comitissæ Palatinæ ex archiuo Bruuilerensi.

Otto Auus, Otto Pater, fuerant huic Ottoq. frater,

Sub queis Roma potens subdidit omne nocens,

Hæc huius læti structrix Dux femina facti

Machtlich nobilius suscipit inde genus

Arcitonens ipsam quarto sub lumine fixam

Transtulit ad vitam lucis in arce sitam,

Cui quod debemus, quia non implere valentus,

Tu ser solamen, Christe Redemptor, Amen.

E L O.